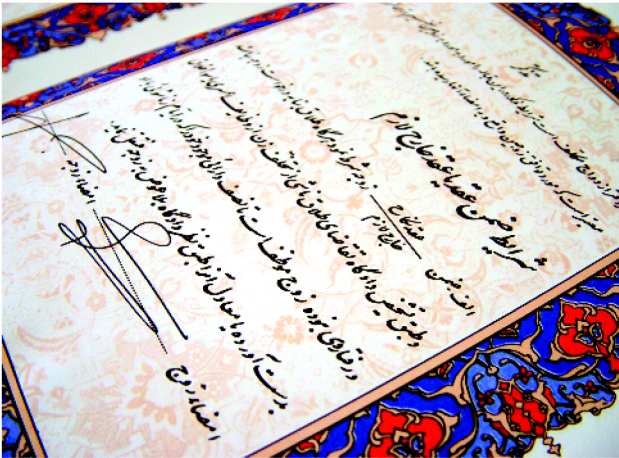

بسمه تعالی

اشاره:

اکثر اوقات برای مردم این سوأل پیش می آید که شرایط دوازده گانه مندرج در قباله ازدواج چیست و چه مفهومی دارد؟ آیا این شرایط قابل اعمال است؟ ضمانت اجرای آن چیست؟ آیا محاکم به این شرایط توجه می نمایند؟ آیا اگر آقایان حاضر به امضای این شرایط نگردند، حقی از بانوان پایمال می گردد؟.....؟

جهت روشن شدن هر چه بیشتر این موضوع شرایط مزبور را عیناً عنوان نموده و هر یک از آنها توضیح داده می شود تا به هر شبهه ای در این خصوص پاسخ داده شود.

تذکر:

سردفتر ازدواج وظیفه دارد که شرایط مندرج در قباله را مورد به مورد به دو طرف تفهیم نماید چرا که شرطی معتبر است که مورد توافق زن و مرد قرار گیرد و به امضای هر دوی آنها رسیده باشد.

شرایط ضمن عقد یا عقد خارج لازم

الف: "ضمن (عقد نکاح/ خارج لازم)^۱ زوج شرط نمود هر گاه طلاق بنا به درخواست زوجه نباشد و طبق تشخیص دادگاه تقاضای طلاق ناشی از تخلف زن از وظایف همسری یا سوء اخلاق و رفتار وی نبود، زوج موظف است تا نصف دارایی موجود خود را که در ایام زناشویی با او به دست آورده یا معادل آن را طبق نظر دادگاه بلاعوض به زوجه منتقل نماید." توضیح: این بند بدین معنا است که مرد بعد از طلاق باید نصف دارایی

خود که بعد از شروع زندگی به دست آورده است به نام زن نماید، مشروط بر اینکه:

- ۱- طلاق به درخواست مرد باشد.
- ۲- زن مطیع همسر خود باشد و اخلاق و رفتار نامتناسب با وی نداشته باشد و همچنین از او تمکین نماید.^۲

ب: "ضمن (عقد نکاح/ خارج لازم) زوج به زوجه وکالت بلاعزل با حق توکیل غیر داد که در موارد مشروحه زیر با رجوع به دادگاه و اخذ مجوز از دادگاه پس از انتخاب نوع طلاق خود را مطلقه نماید و نیز به زوجه وکالت بلاعزل با حق توکیل غیر داد تا در صورت بذل از طرف او قبول نماید."

توضیح: این بند بیانگر این مطلب است که زن در صورت تحقق شرایط زیر از ناحیه مرد وکیل است خودش شخصاً یا با انتخاب فرد دیگری به عنوان وکیل، به دادگاه مراجعه نماید و پس از اثبات ادعا درخواست طلاق نماید.

■ **سردفتر ازدواج وظیفه دارد که شرایط مندرج در قباله را مورد به مورد به دو طرف تفهیم نماید چرا که شرطی معتبر است که مورد توافق زن و مرد قرار گیرد و به امضای هر دوی آنها رسیده باشد.**

مواردی که زن می تواند از دادگاه تقاضای صدور طلاق نماید به شرح زیر است:

- ۱- استتکاف^۳ شوهر از دادن نفقه زن به مدت شش ماه به هر عنوان و عدم امکان الزام او به تأدیه نفقه^۴ و همچنین در موردی که اجبار شوهر هم ممکن نباشد.^۵
- توضیح: عدم پرداخت خرجی زن و انجام سایر حقوق واجب زن به مدت شش ماه.

- ۲- سوء رفتار یا سوء معاشرت زوج به حدی که ادامه زندگی را برای زوجه غیر قابل تحمل نماید.
- توضیح: بدرفتاری غیر قابل تحمل مرد با زن و فرزندان.

- ۳- ابتلاء زوج به امراض صعب العلاج به نحوی که دوام زناشویی برای زوجه مخاطره آمیز باشد.

توضیح: بیماری خطرناک غیر قابل درمان مرد در حدی که سلامت زن را به خطر اندازد.

۴- جنون زوج در مواردی که فسخ نکاح شرعاً ممکن نباشد.
توضیح: دیوانه بودن مرد در زمانی که امکان فسخ نباشد.

۵- عدم رعایت دستور دادگاه در مورد منع اشتغال زوج به شغلی که طبق نظر دادگاه صالح منافی با مصالح خانوادگی و حیثیت زوجه باشد.
توضیح: اشتغال مرد به کاری که به حیثیت و آبروی زن و مصالح خانوادگی او لطمه می زند.

۶- محکومیت شوهر به حکم قطعی به مجازات پنج سال حبس یا بیشتر یا به جزای نقدی که بر اثر عجز از پرداخت منجر به پنج سال بازداشت شود یا به حبس و جزای نقدی که مجموعاً منتهی به پنج سال بازداشت یا بیشتر شود و حکم مجازات در حال اجرا باشد.

توضیح: محکومیت به حبس در حال اجرا از پنج سال به بالا (در زندان بسر بردن مرد به عنوان محکومیت در حال اجرا از پنج سال به بالا)

۷- ابتلاء زوج به هر گونه اعتیاد مضر که به تشخیص دادگاه به اساس زندگی خانوادگی خللی وارد آورد و ادامه زندگی برای زوجه دشوار باشد.
توضیح: اعتیادی که به اساس زندگی خانوادگی ضرر بزند مانند

اعتیادی که منجر به بیکاری مرد، فروش اثاثیه منزل و وارد نمودن ضرر به سلامت جسمی و روحی زن و فرزند گردد.

۸- زوج زندگی خانوادگی را بدون عذر موجه ترک کند. تشخیص ترک زندگی خانوادگی (تشخیص عذر موجه با دادگاه است) یا اینکه زوج شش ماه متوالی بدون عذر موجه از نظر دادگاه غیبت نماید.
توضیح: ترک بدون علت خانواده یا غیبت یکسره ۶ ماهه بدون دلیل موجه.

۹- محکومیت قطعی زوج در اثر ارتکاب به جرم و اجرای هرگونه مجازات اعم از حد و تعزیر در اثر ارتکاب به جرمی که مغایر با حیثیت خانوادگی و شوون زن باشد. تشخیص اینکه مجازات مغایر با حیثیت و شوون خانوادگی است با توجه به وضع و موقعیت زن و عرف و موازین

از جمله مواردی که زن می تواند از دادگاه تقاضای طلاق کند. محکومیت قطعی زوج در اثر ارتکاب به جرم و اجرای هرگونه مجازات اعم از حد و تعزیر در اثر ارتکاب به جرمی که مغایر با حیثیت خانوادگی و شوون زن باشد. تشخیص اینکه مجازات مغایر با حیثیت و شوون خانوادگی است با توجه به وضع و موقعیت زن و عرف و موازین دیگر با دادگاه است.

دیگر با دادگاه است.

توضیح: اجرای هر نوع مجازاتی که آبرو و موقعیت زن را به خطر اندازد.

۱۰- در صورتی که پس از گذشت پنج سال زوجه از شوهر خود به جهت عقیم بودن و یا عوارض جسمی دیگر، صاحب فرزند نشود.
توضیح: بچه دار نشدن مرد پس از پنج سال.

۱۱- در صورتی که زوج مفقود الاثر شود و ظرف ۶ ماه پس از مراجعه زوجه به دادگاه پیدا نشود.
توضیح: غیبت طولانی شوهر

۱۲- زوج همسر دیگری بدون رضایت زوجه اختیار کند یا به تشخیص دادگاه نسبت به همسران خود اجرای عدالت ننماید.
توضیح: ازدواج مجدد مرد بدون اجازه همسر

توضیح: زن علاوه بر موارد فوق در صورت موافقت شوهر، می تواند مواردی مانند موارد زیر را در قبالة بگنجانند:
سایر شرایط: ۱- حق سکنی: که اختیار تعیین محل سکونت را به زن واگذار می نماید. ۲- حق تحصیل ۳- حق اشتغال و...

یادآوری

در صورتی که صداق زن ملک غیر منقول باشد^۹ باید ملک مزبور مطابق مقررات در دفاتر اسناد رسمی به ثبت برسد. بعد از ثبت در دفتر اسناد رسمی شماره دفتر و تاریخ ثبت به وسیله سر دفتر و نماینده دفتر اسناد

رسمی باید در این صفحه قید و امضاء شود.

کاربرد شرایط دوازده گانه مندرج در قبالة ازدواج

سؤال: آیا صرف عمل نکردن مرد به هر یک از این شرایط می تواند دلیلی برای زن محسوب شوند تا بر مبنای آن درخواست طلاق کند؟ آیا زن به راحتی می تواند طلاق بگیرد؟ یا اینکه کلیه مراحل قانونی طلاق را باید مانند سایر موارد عادی طی نماید؟

پاسخ: با تحقق یکی از شرایط دوازده گانه و اثبات آن در دادگاه زن می تواند با استفاده از وکالت ضمن عقد با مراجعه به دادگاه خانواده و طی تشریفات قانونی از جمله داوری و قطعیت آن نسبت به اجرای طلاق اقدام نماید.

لازم به ذکر است که در پایان هر بند از قباله، زن و مرد خواهان ازدواج مندرجات موجود در آن بند را امضا می نمایند.

پی نوشت:

- ۱- عقد نکاح: عقد لازم برای ازدواج زن و شوهر
- ۲- عقد خارج لازم: شرایطی که در کنار یک عقد لازم گنجانده می شود و لازم الاجرا است.
۲- تمکین: وظایف همسری در اصطلاح حقوقی، تمکین نامیده می شود که شامل دو مورد است:
تمکین به معنای خاص: روابط زناشویی
تمکین به معنای عام: اطاعت از شوهر، و ...
- ۳- استنکاف: خودداری
- ۴- عدم امکان الزام مرد به تادیه نفقه: امکان اجبار او به پرداخت نفقه وجود نداشته باشد.
- ۵- عدم امکان به اجبار مرد به ایفای حقوق زن: امکان اجبار او به پرداخت حقوق زن وجود نداشته باشد.
- ۶- صدق زن ملک غیر منقول باشد: مهریه زن ملک غیر قابل انتقال باشد.